

De Grens Bereikt en Overschreden!

In mei 2014, mei en oktober 2015 en oktober 2016 schreef ik in deze column over de strijd van de grenspomphouders om een fatsoenlijke compensatie van de Staat voor de extra belastingverhogingen op brandstoffen die de regering eind 2012 en begin 2014 heeft doorgevoerd. Deze kwestie krijgt (begrijpelijk) wat minder aandacht met het voortschrijden van de tijd. Maar de tijd brengt tegelijk ook de oplossing dichterbij.

In mei 2014 ('Oliedomme maatregel vereist knappe koppen') schreef ik dat deze kwestie juridisch het interessantst zou worden als de accijnsmaatregelen - bedoeld om 280 miljoen euro in het laatje van Financiën te brengen ondanks de grenseffecten een positieve bijdrage aan de schatkist zouden leveren. Dat blijkt nog net het geval. Het demissionaire Kabinet Rutte II heeft inmiddels ook toegegeven dat de maatregelen niet het beoogde effect hebben gehad en komt uit op een stijging van de inkomsten uit brandstofaccijnzen van 102 miljoen euro over 2014. Dat is minder prettig voor de grenspomphouders, want het onderzoeksbureau Panteia heeft berekend dat de daling van de dieselfazet in 2014 (daling van meer dan 500 miljoen liter) voor de helft is veroorzaakt door het wegkeffect. Wie dat kan, tankt immers over de grens.

De Staat wijt de enorme terugloop in de omzetten van de grensstations aan andere factoren: zuiniger auto's, elektrificering van het wagenpark, de teruglopende economische activiteit in de grensregio's en het (te) grote aantal tankstations aldaar. Het is mogelijk dat deze factoren enige invloed hebben, maar deze verklaren uiteraard niet dat de jaaromzet autodiesel van een grensstation in Swalmen vanaf 1 oktober 2012 is terugggevallen van 5 miljoen liter naar 3,2 miljoen en vervolgens per 1 januari 2014 naar nog geen 400.000 liter. In 2015 bedroeg de doorzet nog slechts 170.000 liter. Dit is, niet toevallig, het tankstation van de penningmeester van 'De Grens Bereikt!', de stichting waarin de niet-georganiseerde grenspomphouders zich hebben verenigd. Met 'the benefit of hindsight' wordt het steeds duidelijker welke impact de maatregelen op de bedrijfsvoering van de grensstations hebben gehad en nog steeds hebben. Het wegkeffect wordt inmiddels ook uitdrukkelijk benoemd in de Nationale Energieverkenning 2016, opgesteld door (onder meer) het Planbureau voor de Leefomgeving.

In september 2016 vond de door 'De Grens Bereikt!' aangevraagde comparitie-zitting plaats (zie ook mijn column van oktober 2016). Uiteraard rekende niemand erop dat er een totaalregeling zou worden bereikt, maar wél hadden de grenspomphouders goede hoop om samen met de Staat één of meer deskundigen aan te wijzen die een oordeel zou (-den) geven over de oorzaak van de enorme omzetsdaling van de grensstations. Maar ook dat wilde de Staat niet. Opnieuw maakte de Staat duidelijk dat eerst de aansprakelijkheid moet vaststaan voordat er over een regeling kon worden gesproken. Wel heeft de zitting een persoonlijk onderhoud met de Staatssecretaris opgeleverd.

De bodemprocedure van de Stichting Accijnsclaim, Bovag en Beta liep toen al. 'De Grens Bereikt!' zou daar bij aanhaken, maar dat stond de rechtbank niet toe. Op 9 februari jl. vond in die procedure de comparitie van partijen (mondelinge behandeling) plaats. Ik was daarbij in het publiek aanwezig en vond de sfeer niet bemoedigend. Bij de rechters bespeurde ik, vooral door de vragen die werden gesteld, grote reserves ten aanzien van de vorderingen van de Stichting tot het volledig ongedaan maken van de accijnsmaatregelen en het onrechtmatig verklaren van de accijnsverhoging in het algemeen.

De rechtbank zou op 10 mei jl. vonnis wijzen, maar het is uitgesteld tot 21 juni a.s. Ik kijk naar dat vonnis uit maar heb niet de illusie dat het de oplossing (schadevergoeding) biedt. 'De Grens Bereikt!' staat, voor het geval de uitkomst negatief is, in de startblokken om de rechtbank in een eigen procedure twee concrete schrijvende gevallen voor te leggen: het hiervoor al genoemde grensstation in Swalmen en een collega-pomphouder in Kelpen-Oler. Ik zie goede mogelijkheden om de rechtbank ervan te overtuigen dat de accijnsverhogingen ten opzichte van deze grenspomphouders onrechtmatig zijn omdat ze voor hen een zogenaamde 'individuele buitensporige last' opleveren, zoals bedoeld in het Eerste Protocol bij het EVRM. Hun stations zijn daardoor waardeloos geworden.

Lees meer over 'De Grens Bereikt!' op haar FaceBook-pagina: www.facebook.com/degrensbereikt/.

Dirk van den Berg is advocaat bij BarentsKrans N.V. in Den Haag en is ruim vijftien jaar gespecialiseerd in tankstationzaken. In Pompshop gaat hij maandelijks in op een juridisch onderwerp. Reageren? dirk.vandenbergh@barentskrans.nl